

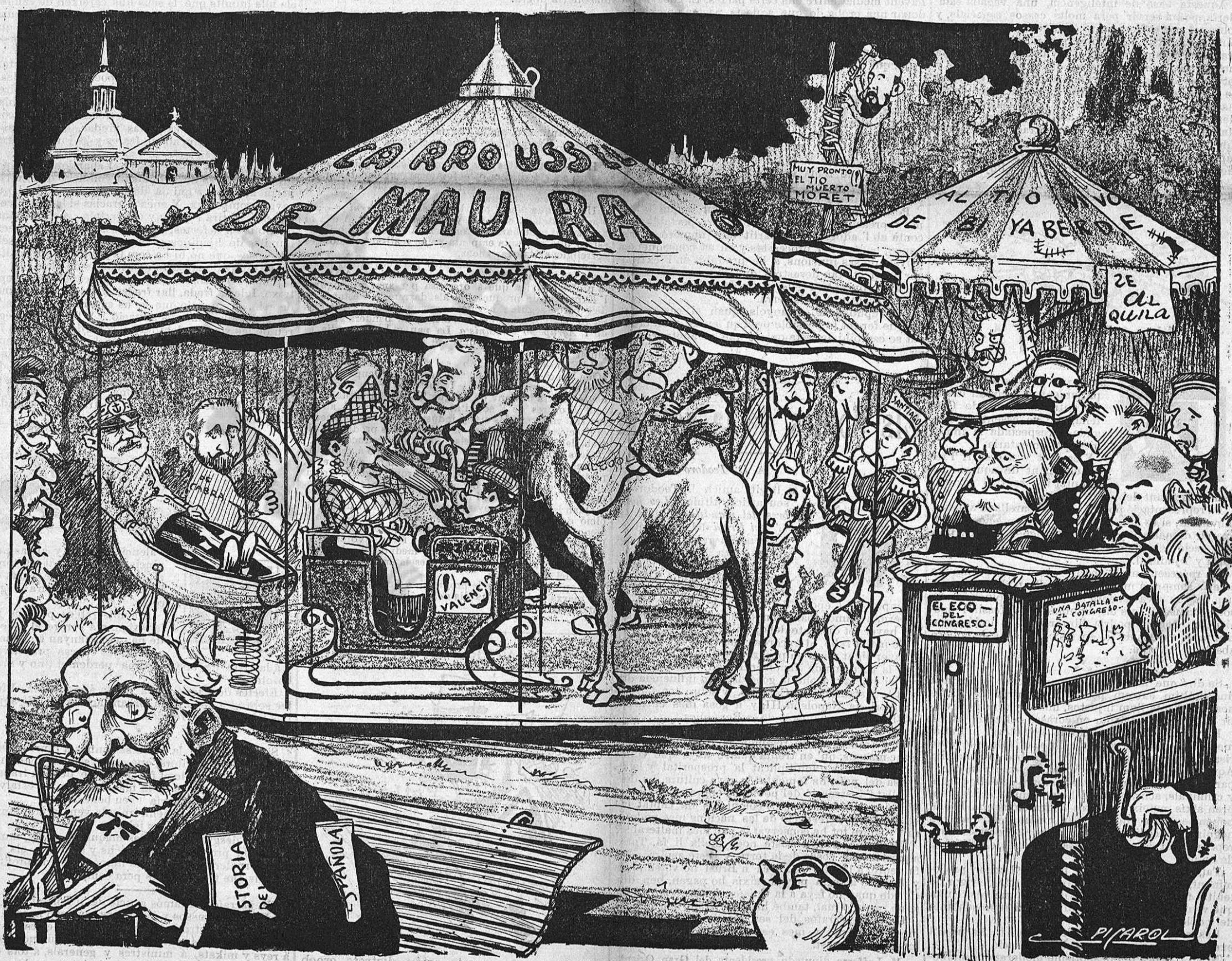
ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre Espanya pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

Al Paralelo... de Madrid

Mireuols com se xalani! Mireuols, ciutadans!
Així passan les hores els nostres governants.

DE DIJOUS A DIJOUS

APESAR de la calor tremenda que s' deixa sentir, en Maura pretén tenir obertes les Corts, per discutir ab tothom, no per convicció, sinó pel gust de discutir y, sobre tot, pel gust de que 'ls diputats de la majoria l' aplaudeixin. Es la seva monomania.

Assegura qui té motius per saberho que l' projecte de reforma del Concordat l' ha presentat principalment per poder havérselas ab en Moret y en Canalejas que també tingueren tractes ab Roma, quedant com tothom que tracta ab el Vaticà, més o menys compromesos.

Ara mateix la qüestió dels suplicatoriis l' ha suscitada perque hi hagi polémica, puig vol que li duguin ahont acaben els delictes comuns y ahont comensan els delictes polítics.

L' amor al sofisme y á l' argucia propi de un legleyo adotzenat es lo que caracterisa al primer ministre de D. Alfonso XIII, sense que hi haja qu' esperar d' ell cap resolució, cap mida de govern ó de administració que redundin en benefici del país. Es home de molta llengua y de pochs fets, en l' ordre de les reformas y mil' oras que la nació necessita.

Promte veuré—si no menteixen els síntomas—com en Romero Robledo, que ja comensa á estar empitat de les seves impertinències, li planta cara y li canta las del barquer. Res hi guanyarà l' país ab aquest rompiment, com res hi ha guanyat tampoc mentres han anat entesos; pero quan menos serà un espectacle divertit.

En sentit contrari á n' aquestas diferències que amenaçan estallar en el camp de la situació, sembla que 'n Moret, en Montero Ríos, en Vega de Armiñó y en Canalejas se mostren propicis á acollar á las pretensions de 'n Salmerón respecte á la legalitat inquestionable del partit republicà, en quant se refereix á la propaganda de les doctrinas y á l' aclamació pública dels idea's.

Aquesta base de intel·ligència, una vegada establerta, podrà servir pera molts cassos especials, y sobre tot per enfrenar á n' Maura en els desbordaments reaccionaris. No es que nosaltres esperem gran cosa dels partits liberals y democràticx de la monarquia, que mentres se diguin monàrquichs y tot ho esperin de ser cridats al poder pel senyoret de la casa gran, no llauraran may dret. Pero de totes maneras, davant de la concentració dels elements clericals y reaccionaris qu' està operantse per en Maura, precisa un' altra concentració d' elements liberals sense exclusió de cap mena, en la qual hi cápigan tots y tots s' hi pugui moure desahogament quan arribi l' hora suprema de la lluya.

Auyu fos y demà festa.

PEP BULLANGA

UN ATENTAT

ESDE que á Espanya existeix parlament, ja á contar desde les antigues Corts de Castella, que ve essent reconeguda y respectada la immunitat parlamentaria.

Y es just y necessari l' reconeixement de aquesta immunitat inherent al càrrec de representant del poble.

La representació popular porta aparellada aquesta immunitat, si es que aquesta representació s' ha d' exercir dignament y ab plena independència y fora de l' acció dels demés poders, y en especial l' executiu y l' judicial.

Un representant del poble que no sigueu immunitat estarà sempre á mercé de aquells poders que cauen baix la seva censura ó las seves resolucions. Ab sols encausar á tots els diputats que li fessin l' oposició, un govern podria lluirarse de l' acció parlamentaria, cayent de fet en les condicions de govern absolut y despotia.

Se dirà que la immunitat parlamentaria portada fins al últim extrem podria produir resultats fusters y á tota llum injustos, fins al punt de convertir la toga del legislador en corassa del criminal.

Es veritat. Pero per això la llei otorga al Parlament la facultat de concedir ó negar la deguda autorització pera processar á un membre del matriu. Aquesta facultat es discrecional. Se compren que l' parlament no vulgui ser may amparo de delinqüents y criminals, acusats de delictes comú. Pero s' compren així mateix que totes las fraccions que l' componen se sentin illigades per un interés comú y s' neguin á concedir l' autorització pera processar á un representant del poble acusat de delictes polítich ó de opinió.

Tal, á lo menos, ha sigut fins ara l' criteri predominant, haventse donat probas més que de rigor de lenitats fins al tractarse de delictes que res tenian que veure ab la política, imputats á representants del poble.

Respecte als delictes polítichs, no hi ha un sol exemple de haverse otorgat l' autorització.

Ni en l' època del despotisme moderat que simbolisavan en Narváez y en González Brabo fou molestat mai un diputat de la nació per causa de delictes polítich. Aquells homes despòtics per temperament respectaven l' immunitat parlamentaria, com

una de les condicions essencials, imprescriptibles del sistema.

Era precis que vingués en Maura, l' liberal deahir, el jesuita de avuy, pera barrejar aquest principi, sense pararse á examinar el passat, ni á prevenir el pervenir.

En l' actualitat s' está tractant del assumptu en el Congrés, haventse portat á discussió de una manera subrepticia, essencialment jesuítica.

Pesa sobre un diputat amich de 'n Romero Robledo una acusació fundada ó infundada de furt de pins en un busch del Estat. No se sab encare si 'n Sr. Bafión, que aixís s' anomena, es culpable ó ignorant. Ab tot s' ha presentat al Congrés un suplicatori para processarlo.

Media en aquest assumptu una circumstancia especial. Un fiscal nombrat baix la recomenació de 'n Romero Robledo proposà l' sobreseuement de la causa. El ministre de Gracia y Justicia va trasladar á n' aquest fiscal á Canàries.

Se discuteix, per consegüent, no ja sols la possibilitat de que pugui haverse comès un furt en perjudici del Estat, sino la intervenció de determinats elements polítichs en el sentit de dificultar y posar obstacles al esclariment del fet.

Donchs, á pesar de això, preten el govern de 'n Maura pendre peu de aquest fet pera fer seguir immediatament, després del cas de 'n Bafión, el cas de un bon número de diputats de la minoria republicana.

Son sis ó set, els més ardorosos, els més actius, sobre 'ls quals pesa amenassa de processament. Y no perque hajin furtat res, ni un pi, ni un bri de ginesta, sino á causa de articles publicats en la premsa, y de discursos pronunciats en els meetings.

Com escriptors, y com oradors se 'ls reputa delinqüents y partintse del convencionalisme de que lo que han dit fora del Parlament es ilícit, y lo mateix, ab las mateixas paraulas, hauria sigut ilícit si en el Parlament ho haguassin pronunciat.

En Maura y la majoria á lasordes incondicionals de 'n Maura están disposats, á lo que sembla, á concedir l' autorització pera processarlos.

Una de les rahons en que 's fundan, es segons ha dit particularment un dels ministres, el desitj que teneix de desvaneixer certs rumors que han circulat de que 'l govern y 'ls republicans estavan entesos, havent mediat entre ells cert pacte. El govern vol donar una prova de que aquests pactes no existeixen, concedint l' autorització pera processar als diputats republicans.

Sant Ignasi de Loyola dirà quan se'n enteri:—Vaja, que aquest Maura es més jesuít que jo.

Ni 'ls diputats que puguin ser objecte de processament, ni 'l partit republicà qu' està resoltament al costat d' ells en tot y per tot, tenim que temer res. Al contrari, aquests abusos, aquestes iniquitats fan el nostre joch. Son excitants poderosos del esperit revolucionari. En Maura desde dalt no podrá fer la Revolució que tenia anunciada; pero ningú negarà que per la seva part hi posa tot lo necessari pera provocarla desd' abaxa.

Pero al sol anuncie de la possibilitat de que 'ls dígenes representants de una minoria respectable, que conta ab l' adhesió del partit més numeros d' Espanya, podian ser processats y en sa conseqüència privats de sus funcions, s' ha produbit en l' extranger un efecte tan desastrós, que Espanya ha passat á ser en concepte d' ells, el poble més miserable y més desventurat de la terra.

Els republicans espanyols, quan el cas vingué, han de fer tot lo possible pera qu' en el mon civilizat se cambiï aquesta opinió que 'ns abotornava.

P. K.

ELS HOMES DE LA SOTANA

A. D. Teodoro Baró

E legit, amich D. Teodoro, 'l seu article titulat *'Los hombres del mandil'*, publicat en *'L'Avi Brusi'* del diumenge.

Té molta rahó: la masoneria té una influència molt gran en l' extranger, com l' havia tinguda també á Espanya en altre temps, per exemple en l' època del Conde de Aranda, aquell governant famós baix tants conceptes y sobre tot per haver fet dissipte dels jesuitas.

Té molta rahó al recordar que Lluís XVI, ab tot y haver sigut masó va perdre l' cap en el cadifalch; que 'ls germans de Napoleó I eran tots fills de la viuda; que la masoneria gosá de gran influència durant la restauració de Carlos X, y sobre tot durant l' imperi de Napoleó III; y 'n gosa mes encare á partir de la proclamació de la República.

Tot això es cert, si vosté vol (pero tan malament li va á França ab un règim politich apoyat pels franc-masons, qu' en trenta quatre anys que conta d' existència ha multiplicat la prosperitat y la riquesa del país, ha fomentat la seva cultura, ha desarrollat l' instrucció del poble, ha engrandidat extraordinariament el seu imperi colonial, s' ha captat las simpatias y l' respecte de las nacions mes poderoses, y sobre tot ha conservat la pau mesinalatable?

Ja sé que això á vosté poca mella li fa. Totes aquestas son coses de la terra, y vosté aspira, ó hu fa veure, á las del Cel. A ca 'n Brusi ho voleu aixís y aixís ho arregla perque aixís ho paguen, ben distint de quan ho feya á la *'Crònica de Cataluña'*, ahont si no recordo mal, també hi havia franc-masons.

Un dels párrafos del seu article que considero mes importants y mes esperverador de la gent timorata, es aquest:

«M. Lafferre, diputado, presidente del Gran Oriente francés, y además colaborador de *'L'Action'*, hizo estas declaraciones en la Cámara: «Se ha dicho que la república era la masonería. Es inexacto. Pero lo que es exacto es que todas las leyes sociales con que la república se hon-

ra, han sido estudiadas en las logias... Buscamos la emancipación de los espíritus fuera de todo dogma.»

Aquesta declaració franca y franc masónica, que á vosté l' horripila, á mí n' ompla d' entusiasme, y m' fa exclamar:

—Quina llàstima que no tinguem una dotzena de M. M. Lafferres que traballin ab tanta fortuna per la causa de l' emancipació dels esperits!

Ja ho sab, Sr. Baró, en aquest mon tot va á gustos.

Pero, ben mirat aquí també la tenim una masoneria que fica base en el joch de la governació de l' Estat. Sols qu' es una masoneria á l' inversa. En la República francesa hi predominan els *'hommes del mandil'*; en la monarquia espanyola tallan el bacallà els *'hommes de la sotana'*.

No n' hi ha un ni dos, sino una munió de M. M. Lafferres ensotanats, que si s'guessin franks, com el president del Gran Orient francés, dirían usant las seves mateixas paraulas:

«Se ha dicho que la monarquia española es el clericalismo. Es inexacto. Pero lo que es exacto es que todas las leyes políticas y sociales con que la monarquia se honra, han sido estudiadas en los conventos... Buscamos la esclavitud de los espíritus dentro del dogma catòlico.»

La forma del trallat, Sr. Baró, es enterament igual, per més que siguin diametralment opositats l' objecte y l' resultat del mateix.

Els del mandil laboran per la llibertat; els de la sotana per la reacció.

Els del mandil per l' emancipació de las conciencias; els de la sotana pel seu esclavatje.

Els del mandil per la grandesa de la patria, ab el propòsit ferm de convertirla en factor important del progrés universal; els de la sotana per la decrepitut de la nació, ab el propòsit de aislarla de las corrents progressivas que impulsan á tots els pobles civilitzats.

Els del mandil, per últim, rompen cadenes y desvaneixen preoccupacions; els de la sotana forjan grilets y acumulan tota mena de falornias de ultra-tomba, contràries á la lliure expansió del esperit humà.

Y crèguim, Sr. Baró: Espanya no s' alsarà fins que ab un esforç vigorós se tregui aquest pes mort de sobre.

Es necessari acabar á tota costa ab l' anacrònica masoneria negra.

P. DEL O.

La Festa major de Tarrasa

Molta animació, multa alegria, un número immens de forasters. Tarrasa, la feynera ciutat, s' ha lluit de ver.

Hi ha hagut festas per tots els gustos y per tots els gastos: en els carrers ostentosament engalanats, en els Cassinos esplendidament dispostos, en els Teatros, en tots els centres de reunio.

Un dels que mes s' han lluitat es la *'Fraternitat republicana'* instalada en l' espayosa *'Casa del Poble'*. A ella hi han acudit centenars de forasters a admirar el brillant esforç que ab tanta empenta están realitzant els nostres correligionaris tarrassencs.

En totes las festes hi ha pres part el vehimat enter, sense distinció de opinions ni colors politichs. Aixís, en la professió cívica que s' organiza per anar á inaugurar l' Exposició de productes locals, darrera dels estandarts dels coros segueix l' hermosa ensenyada de *'Fraternitat republicana'*, y á continuació marxa la bandera gremial de l' *'Agrupació catalana'*. La pau y la concordia es proverbial a Tarrasa, quan se tracta de honrar a la ciutat.

L' Exposició ho diu ab sus magnificas instalacions. ¿Que's pensan qu' es poch interessant? Ocupa l' gran edifici de les Escoles Industrials y sus anexes, y conté mostra brillant de lo que Tarrasa produceix en tots els ordres de l' activitat. L' industria fabril, ab tots sus variets, las arts y indústries en tots las seves aplicacions; l' agricultura en tots els seus productes; els treballs de las escoles y dels tallers; las produccions artísticas y literaries degudas á tarrassencs ó á veïns de Tarrasa; recorts de l' antiga població en documents, pintures, esculturas y exemplars arqueològics; col·leccions de geologia, de botànica, de zoologia de la comarca... tot hi es, res hi falta.

Quan la visita del rey se tracta de organizar una exhibició de manufactures, y l' pensament fracassó ó poch menys, perque de Tarrasa n' ha desapareixat fa temps l' esperit monàrquic. Lo que no va farsi florars, s' ha fet avuy en obsequi del poble, per medi de una de aquelles genials improvisacions, qu' esclaten magníficas al escalf del entusiasme.

Un aplau sorprendent a la progressiva ciutat de Tarrasa, que marxa á la vanguardia dels pobles mes alentats de Catalunya.

LA CARICATURA AL EXTRANGER

Ara que aquests estan distrets, crech qu' es l' ocasió de pendre alguna cosa.

(De *'Le Charivari'*)

POBRES CAPELLANS!

A sé que no ho creureu, amics meus estimats; pero desde que s' parla de legalizar la existència dels frares, penso molt en vosaltres.

Hi penso carinyosament, ab la simpatia y la ternura que m' han inspirat sempre els desheredats, els explotats, els abatuts per la desgracia ó triturats per l' injusticia.

Vos deus molts y grans disgustos. El meu emperador més tossut que afortunat pera portarlos al bon camí, pero moralizaros una mica, ha amargat la meva existència. De vegades m' he arrepentit de havervos consagrat una vida qu' estava cridada á destins més alts: fins te tingut moments en que la indignació m' ha fet maleïrvo. Mes avuy al veureus próxims á la catàstrofe, m' arrepteixó dels meus arrebatos, sento centuplicar l' meu carinyo y ab veu que l' emotió fa tremo'osa, exclamo:—Pobres capellans!

Pobres, sí. Desde l' moment que 'ls frares poden ser desheredats des d' la competència ab l' audàcia que dona l' dret, van á aumentar extraordinariamente las privacions que sufriri, puig acapararán anisios las pocas missas qu' encare 'us deixan; no 'us permetràn que confesseu més que vellas xarugas y pobres; no 'us consentirà que prediqueu un sermó per demà, y en una paraula, 'us arrebatarán tots els negocis sanejats, deixantvos tònicament els de poc més ó menys, sens prejudici de desacreditarlos constantment, com han fet sempre.

Y llavoras

homicidis; nosaltres no volém anarhi; nosaltres no hi anirém perque no comprenén la necessitat de aquesta lluita, perque lo que volém es cultivar las nostres terras, viure tranquil·s en les nostres llars, sense dany pera'l proxim, ni pera nosaltres mateixos.

Així s'ha de dir la veritat.

Si 'ls contribuyents de les classes neutras tenen rahó, rahó té també en Maura en cargolarlos sense pietat ni misericordia.

Escoltin: quan va venir á Barcelona acompañant al rey, no varen dir les classes neutras qu' era un gran home y que ho feya anar tant bé? No van posar fins als nívols? No van dir y repetir qu' era un home públic providencial?

Donchs en Maura va ferse 'l següent càlcul:—Està vist que á n' aquesta gent els hi agrada que 'ls deixi sense una pesseta. Donchs juro com Toni que 'm diu, que 'ls donaré pel gust.

Y ho està fent al peu de la lletra.

Costa molt car l' encens tributat á un ídol de les classes neutras.

Diu un telegrama que 'l fill y hereu del rey de les húngares està horripilat de les crueutes cometades pels japonesos als ferits russos.

De poca cosa s' horripila 'l noi Jaumet. Quan torni de la guerra, demànilí al seu papá que li conti les húngares dels seus partidaris, durant la guerra civil, als els ferits, presoners y gent pacífica, y llavors sabrà lo que son barbaritats.

Y donchs qué s' ha figurat aquest canyiula?

De com se va realitzant la regeneració aquí á Espanya, ne donan una idea cabal els següents datos:

En els pressupostos avuy vigents, el gasto de personal puja á pessetas: 279.015.387'83.

Y en els pressupostos del any pròxim, pendents de discussió, el mateix gasto ascendeix á pessetas: 359.352.006'20.

O sigui un augment de pessetas: 80.336.618'37.

De aixó se'n diu, per si ho ignoraven, la reorganización de servisios.

Contribuyents, classes neutras, gent de bé: aplaudiu á n' en Maura: aquestas xifras constitueixen el més eloquent y 'l més xistós dels seus discursos!

Dos bonichs párrafos de un notable article del Sr. Zulueta (D. Lluís):

«No solament els intel·lectuals, sino tots els que tenen alguna cosa per perdre acostuman á dir que 'ls obrers estan mal aconsellats. Y á pesar de tot, son ben pochs els que 's mouhen á aconsellarios millor. Mal aconsellats estan moltes vegadas, es cert, els que no tenen res que guanyar. La fam es mala consellera.

»Pero no tots els mals consells provenen de la fam. De la mateixa manera que aquesta extravia als pobres, hi ha un' altra veu que pert als richs. Als uns els cega la fam; als altres la por. La por es la pitjor consellera de les classes acomodadas: ab una paraula á cau d' orella se les posa fora de tino y se les conduceix á totas les baixesas y á totas les crueutes.»

Als partidaris de la monarquia democrática se 'ls podrá dir sempre que son uns farsants.

Perque vajin com vajin las cosas, de demòcratas no 'n tindrán sino 'l nom, y de monàrquics els fets.

Pretendre qu' ells que no aspiran si no á aprofitarse dels abusos inherents á la monarquia, 's presatin á suprimir aquests abusos, es una ilusió que sols pot enganyar als papa-natas.

Salmerón vindrà á Barcelona.

Vindrà immediatament y son molts els corregionalistes que ho desitjan, frisos de veure'l y aclararlo.

Pero s' ha de tenir en compte que 'l nostre estiu mat jefe, ve fatigadíssim de les campanyas polítiques y de la càtedra, y que ja no es jove pera poder arrostrar impunemente l' excés de la calor.

Tal vegada 'l seu viatge pel pròxim mes de setembre serà més convenient que ara, baix l' aspecte polític y en atenció á la comoditat del ilustre viatjant.

Els individuos de la Junta municipal han fet lo que devíen, deixant al seu complet arbitre la fetxa del seu viatge.

Dias enrera 'ls de l' Arrendataria de les Cédulas varen dirigirse á un pobre pis del carrer de la Ciutat, domicili de una trista costurera, arrebatant-li la màquina de cosir poch menos que á esgarrapadas.

Aquella infelicitat dona al veure que li prenfan el seu únic instrument de treball, oposà alguna resistència, y fou bárbarament atropellada, fins al punt de haver-seli causat una ferida á la mà.

Atropellos tan indignes farán que 'l dia menos pensat s' armí á Barcelona la de Deu es Cristo.

Barcelona ha rebut del que fou un de sos fills predilectes, Valentí Almirall, un llegat importantíssim, consistent en la espayosa casa que habitava, situada en el carrer de la Ciutat, darrera mateix de la Consistorial, qual valor es de 80 á 90 mil duros. El testador determina que aquesta finca sigui destinada á escola.

Hermós exemple de generositat y de amor á la cultura, digne de ser imitat per tants y tants homes acaudalats, que se 'n van del mon sense deixar rastre, quan tan fácil els fora unir el seu nom á una obra bona y útil als seus conciudadans.

LLANÇÀ, 26 de juny

Tenim un ensotanat mes foll que cap bitxo. Als pochs dies de haver prèvs possessió d' aquesta vila, ja s' pensa va conquerir a tothom ab les seves martingalas. Pro al home negre li ha sortit el tret per la culata. Ab motiu dels seus fracassos, deya dias enresa, qu' el que 's cuida d' escriure les cartas á LA CAMPANA, que 's cordi bé las espardenyes qu' el dia que li caygu á les grapas, no se 'cantarà mes gall ni gallina. Ay, quina por que 'm fa, senyor Corp!

Y fins á un' altra, ja ho sab.

SAMPEDOR, 21 de juny

La comunitat de esparvers de aquesta vila, no apantsela la sed de interès que tenen explotant la religió, han pensat ferho ab los fruys dels pagesos recullits á copia de suor.

No 'n tenen prou de haver modificat els tractes ab alguns parcers per obtenir un negoci més rodó, sino que aquest any, deixant la costum dels anteriors de recullir les parts del blat per las oras després de batut, han pasat a recullirlas al camp de cada qual, obtenint de aquest mode blat y palla á la vegada.

No 's sembla que per molt que s' escarrasi nostre escura xamaneys desde el cubell de les xufas en predicar las virtuts que 'ls distingeixen, quedan com una carga de fems davant de semblants actes?

LLORET DE MAR, 5 de juliol

Del cementiri civil d' aquest poble sembla que ningú se 'n recorda. Pròxim á inaugurar-se la carretera de Lloret á Blanes y donant la coincidència que 'l cementiri es al peu de la carretera, el nostre ajuntament que no mes sab anar á lluir el garbo á les professions s' ha gastat una infinitat de mils pessetas pel cementiri catòlic y en cambi lo que afecta al cementiri neutro ho té totalment abandonat, únicament han rentat la cara á sas parets, porque no fassí mal efecte als forasters.

Així són els nostres administradors: nets de fóra y brutos de dins, com las donas xarxonas.

REUS, 4 de juliol

Al entrar de regres la professió de San Pere á l' iglesia, s' engresca nostra geganta a ballar de tal manera que toca sense volgut á un ciutadà ab las faldilles, y... fallí fué Troya! Rabíos, trayent foix pe 'ls ulls, pe 'ls caixals y... per tot arreu, lo valent guarda l' emprenqué á cops de bayoneta contra l' inofensiva pubilla, salvant per sort, al gegant, una tela metàlica que hi ha á l' interior de la repetida geganta, la qual va evitar qu' l' arma arribés fins á la cara d' aquell pobre home. Sant qui son els protagonistas de la baralla, y tenint en compte la forma, el punt y las circumstancies en que va succeir, s' ha comentat molt aquest fet, que en tant mal loch posa al guarda y á lo que representa, y que tant poch favor fa á la religió, á la professió y al calvo Sant Pere.

DOSSEGUERS, 1.º de juliol

L' altre dia mossén Ulleras s' alabava de que un concejal republicà, á la estació de Las Borjas, li havia fet la gran barretada, y va dir lo tal escrabet que 'ls del comitè republicà ja estavam espatllats. Veritat es que dit regidor el va saludar respectuosament, cumplint un acte de urbanitat y no mereixens'hó mossén Ulleras, per co-sas que ell ja sab y tot el poble també.

De lo que diu que 'ls del comitè ja estan espatllats, no cal que 's canvi: els del comitè republicà segueixen despreciant y desitjant que no 's cuide de nosaltres, que prou feyna té en acontentar á les beatas, que aquests días de la festa del sagrat cor diu que á algunes las entretiñen hasta una hora á la barraca.

CAPELLADES, 3 de juliol

Avuy s' ha celebrat en la iglesia d' aquesta vila, un acte religiós dedicat al Sagrat Cor de Jesús, ab la poca concurrencia de sempre. Quan varen ser en lo que 'n diuen 'salser Deu,' sortiren uns quants deixebles mal educats, á galejar, burlantse de la justicia y de la llei.

Han tirat tres petards, els quals van sortir de dintre la casa habitada pel nostre mossén sense pagarne lloguer, asustant en gran manera á tots els que concorren per aquella voltants

Un jove per lo mateix tingué que pagar un duro de multa. Donchs, ojo, Sr. Arcalde: ó tots frares ó tots canonges.

I TOTS SON IGUALS!

Qui l' ha fet aquest conveni que 'l Gobern ha presentat per resoldre 'ls variis dutes que ofereix el Concordat?

Segons els uns, tot es obra del partit conservador;

segons els altres, don Práxedes va serne l' únic autor.

Jo tant crech als nous mauristas com als anticis liberalis, porque en aquesta materia tots son iguals.

Brots d' una mateixa soca, cors corromputs, cervells buyts, és com es possible que hi hagi diferència entre 'ls seus fruys?

Ni 'ls escolanets de 'l Maura en realitat creuen ré ni creuen els fils illegítims del famós vell del túnep.

Així sí, en quant a cuydarse dels privilegis papals, democràticas y mauristas tots son iguals.

Actualment 'qu' es lo qu' es moda?

du la gent que diu el timó.

¿Les ideas avansades?

¿El laicisme?... No, senyó.

Deside la princesa altaiva hasta 'l pagès més pansi,

aquí tothom creu en bruxias,

y resa y 's pica el pit.

A polítics que així pensan,

parleus dels nous ideals!...

Apellidíns com vulguin,

tots son iguals.

Si volémen fermos els amos

dú el grup ex sagastí,

posar la proa á la Iglesia

no es pas el millor camí.

Prout Electras, prout escàndols,

prout excitar las passions,

qu' en el món, més que de lluytas,

sol viure's de transaccions.

Y així vé al ff' demostrarre.

Si volémen fermos els amos

dú el grup ex sagastí,

posar la proa á la Iglesia

no es pas el millor camí.

Prout Electras, prout escàndols,

prout excitar las passions,

qu' en el món, més que de lluytas,

sol viure's de transaccions.

Y així vé al ff' demostrarre.

Si volémen fermos els amos

dú el grup ex sagastí,

posar la proa á la Iglesia

no es pas el millor camí.

Prout Electras, prout escàndols,

prout excitar las passions,

qu' en el món, més que de lluytas,

sol viure's de transaccions.

Y així vé al ff' demostrarre.

En el món de la goma

Cóm está aixó del nou partit catòlic?

Molt bé: aquest estiu á Caldetas l' acabaré d' organizar.

que per no perdre puntals, avansats y reaccionaris tots son iguals.

No obstant, reparant que 'l poble protesta de lo que han fet y comprendent qu' es possible que al últim perdin el plet, tant en Maura, l' home fiero, com en Moret, l' home víu, negant tent ab el conveni ni 'm remot parentiu.

Com si no 's constés de sobra que madurs y liberalis, mentre s' sigui halagà al papa, tots son iguals!

Nó; no l' ha fet l' un ni l' altre aquest pastel horrorós que 'ns deixa á mercé de Roma: y l' un ni l' han fet... son tots dos. Bunyoleros incurables y al mateix amo servint, l' un hi ha posat la farina y l' altre l' ha anat fregint.

No 'n feu cas de las parusals d' aquests tipus informals. Tractants d' apoyá al clero, tots son iguals!

Nó; no l' ha fet l' un ni l' altre aquest pastel horrorós que 'ns deixa á mercé de Roma: y l' un ni l' han fet... son tots dos. Bunyoleros incurables y al mateix amo servint, l' un hi ha posat la farina y l' altre l' ha anat fregint.

No 'n feu cas de las parusals d' aquests tipus informals. Tractants d' apoyá al clero, tots son iguals!

Podrà els diferenciarse, com algun cop ha succehit, en certas qüestions que afecten á las basses del partit; podrán resultar contraris quan s' entaula discussió sobre assumptos sustanciosos ó reparts de turró.

Pero quan d' arrençé 's tracta las ortigas clàssiques, conservadors y demòcrates tots son iguals.

El mateix argument clàssic serveix áverts y á madurs:

tinch trenta cinc anys) y encare trobo que me'n sobran vint.

Ne fa quinze, que 'm van tirar trona avall; y resultat d'aixó, ne son dugas ignocentes criatures, molt macas, jaix sí! (ja no tindrian de semblarse'm); pero que á pesar de la seva ignorancia... jse 'm menjan de viu en viu!

Fins aquí, tot això que 'ls dich no te res de particular, així es que ab el permís de vostés, aniré seguit.

Pago... (quan puch) cinc duros mensuals perque 'ns deixin viure en un quint pis ab honora de colomar y vistas als... terrats y campanars veïns.

Per cert que 'n aquest pis ja fa deu anys que hi vivim, y penso ferri mort y vida... (més aviat lo primer que lo segon), puig entre altres ventatjas, ne te una que 'ns obliga á no abandonarlo.

Al estiu, per coure l'menjar, may tenim necessitat d'encendre l'foch, ja que ab la calor que hi fa ell tot sol se cou.

En canvi, al hivern, per obra y gracia de la temperatura, queda convertit en una nevera, y ni ab dugas arrobas de carbó diàries logrem fentos passá'l fret.

Lo qual no deixa de ser un'altra ventatja... pel carboner.

Res; es un pis que reuneix totes las condicions higièniques que un metje pugui desitjar... als seus clients.

[Com que dels trescents xeixanta y pico de días que té l'any, els trescents xeixanta estém malalts, y 'l pico... no estém bons]

Mes tot això no seria res, si no fossin els ditxosos comestibles, que s'han posat á preus tan alts, que ni ab l'escala Porta dels bombers s'hi pot arribar.

Paguin el pa á cinquantaçinch; las patatas á ral la lliura, y la carn... D'aquest article més val que no 'n parli, puig á casa ja fá temps que no més hi entran ossos... y encare aquests son els meus.

Paguin, si 'ls plau per forsa, la cédula; paguin al sereno... encare qu' estiguí núvol; paguin... tot lo que no quedan á deure.

Afejeixin á n'aixó, que quan la dona no te calsat... á la canalla 'ls faltan botinias.

Vagin planxats; comprin barrets, perque l'ofici no 'ls permet anar de gorra; treballin tot l'any com un aspirant á diputat en vigilia d'eleccions, y diguin vostés:

«No tinch sobrada rahó de desitjar, com més prompte millor, la quiebra de la Societat en Comunitat Fam, Misericòrdia y Gana, de la que per desgracia, y contra la meva voluntat, fa temps que 'n soch comanditar?

Vostés tenen la paraula.

LLUIS G. SALVADOR

O sempre hem de atacar als bisbes. El de la Seu de Urgell ha fet una cosa bona y digna d'alabansa.

Preguntan què? Senzillament cruar de fils telefònichs tota la República de Andorra, dispositos de tal manera que 'ls abonats desde 'ls seus domicilis poden comunicar ab tots els pobles de la República, per una quota anual inferior á 25 pessetas.

Alguna diferencia hi ha donchs, entre l'actual bisbe y 'l bisbe Caixal de famosa memòria.

El progrés (el material al menos) es així: á tothom arrasta, hasta als bisbes de la Seu de Urgell.

Peguemhi una llatinada:

Laudamus Domine.

Una notícia terrorífica:

La Dinastía ha mort á mans dels conservadors de Barcelona. Y ha mort de fam, per haverli 'ls conservadors de Barcelona retirat els aliments.

Tal ha sigut l'últim acte realitzat per l'Hera Pantorrillas.

Al renunciar al caciquisme, ha volgut que l'amortallessin ab un número de *La Dinastía*.

També á Girona ha deixat de publicar *El Correo de la Tarde*, porta-veu del partit conservador de aquella província.

Qué s'hi ha de fer!

Ab el calor republicà que reina á Espanya, corre perill de ferse malbé totes las conservas.

¿Qué diuen que hi ha una crisis tremebunda? ¿Qué diuen que hi ha moltes fàbricas paralitzades? ¿Qué diuen que hi ha molts establiments á punt de anar-se'n á ca'n Tunis? ¿Qué diuen que's contan per milers els treballadors que's troben sense feina y sense pà?

Falornias... res més que falornias.

Y la prova la tenim ab el Banch d'Espanya que acaba de repartir 50 pessetas per acció á compte de les ganancies de aquest any. Deu duros no més que per ensalivar.

Posém las coses en son lloch degut, y diguem que aquí no hi ha Banch d'Espanya.

Lo que hi ha aquí verdaderament es Espanya del Banch.

En moltes regions d'Espanya s'ha presentat una plaga que se ceba en els castanyers, deixantlos sense fullas y per fi assecantlos completament.

Si la plaga s'propaga, s'haurà acabat el crit de Calentas y grossas!—pels entornos de Totsants.

No hi haurà més castanyas.

No obstant, en el nostre país lo qu' es las castanyas no s'acabarán mai del tot.

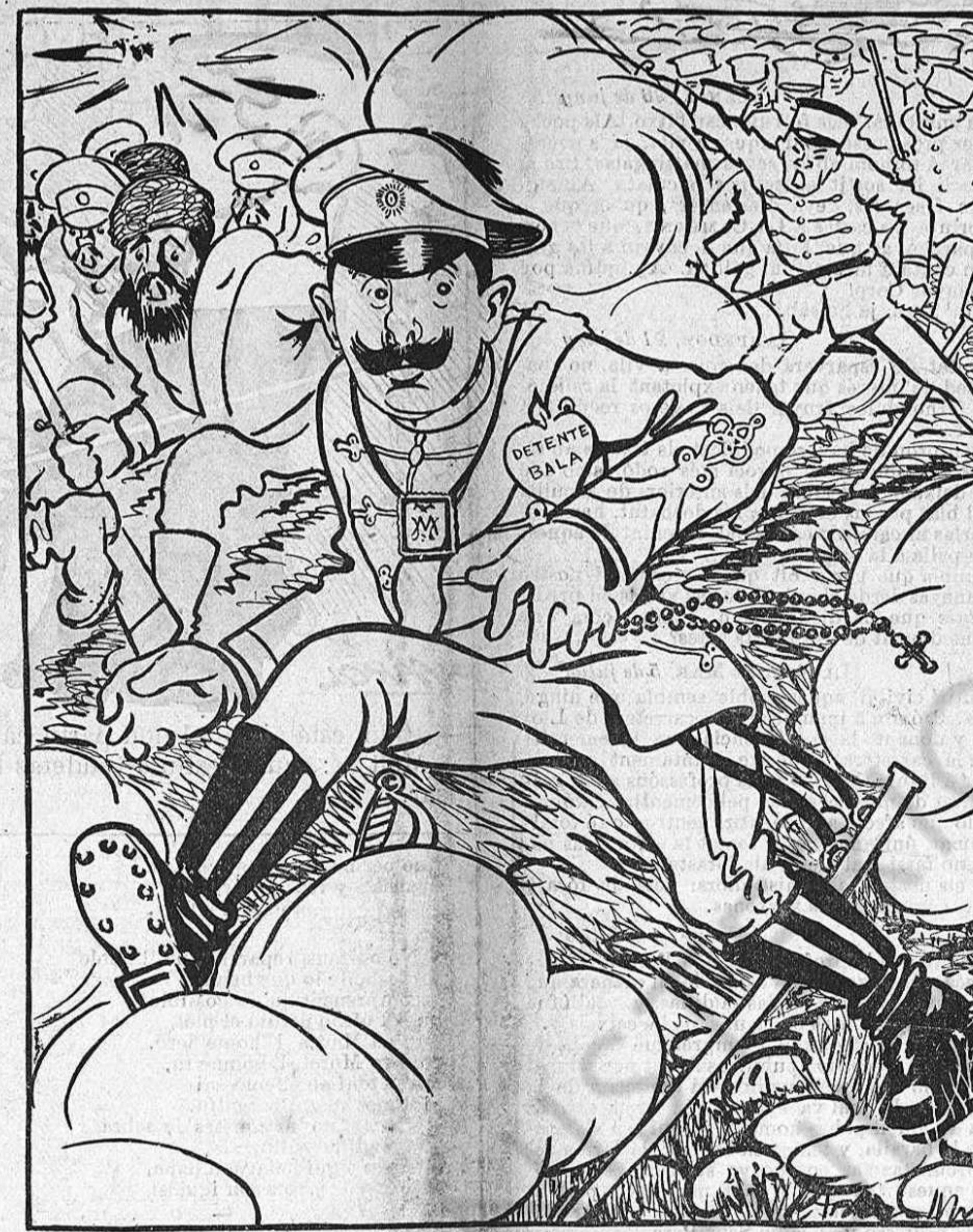
Ey, mentres hi haja Maura y mausers! pera repartirlas!

De fixo al tancar-se las Corts, quedarà pendent d'

El fill de D. Carlos, á la Mandurria

«Així com avui serveixo aquí, potser demà Déu me porti á ferri a Espanya y tot lo que hagi fet, vist y après vinguí algun dia en profit de la nostra patria.»

(D'una carta de 'n Jaume.)

.... Y com que lo únic que allá ha fet, vist y après ha sigut rebre y corre, ja sabém lo que fará si un dia ve aquí: rebre y corre ab el mateix brillo que allá.

aprobació la llei del servei militar obligatori. Els senadors la tenen entretinguda, no mes que perque en virtut de aquesta llei desapareixeria l'exèrcit que avui venen utilitzant els novicis y seminaristes.

Y ja se sab: als avis de la patria, no 'ls hi toquen el clero!

Nosaltres creyem que 'ls únichs que hauríen d'estar exempts del servei, son els que traballan.

En aquest punt opinem com l'insigne escritor Alfred Calderón:

«Nosaltres veuríam ab gust y saludariam ab aplauso un projecte de llei que vingués á dir en sostancial: 'L'exercici de una professió útil será causa d'exèrcit del servei militar; ingressaran en les filas sense excusni pretexty qualsevolga que signa la seva condició social, tots aquells joves que, tenint l'edat reglamentaria, se dediquin á no fer res ó alguna cosa equivalent.'

Es á dir: els que viuhen de renda, y 'ls que 's vesten pel cap.

Aixó fora lo mes just y lo mes útil á la nació.

Entre 'ls jefes japonesos se conserva una antiga costum, qu' ab tot y semblar bárbara, es l'última paraula de la vergonya y 'l pendor.

Una de les coses que mes horror els inspira es rendir-se presoners. Per aixó no hi passan. Primer

morts que vensuts. En aquests cassos s'obren el ventre y moren.

Ben diferents en aixó dels jefes de algun país que gosa fama de civilisat, mentre els japonesos, en un cas de derrota, s'buydan las tripas, els de aquests païssos se les omplen, y es la seva gloria tenirlas ben abultadas.

Espanya tal com es.

Pera 'ls exàmens de ingress á las Academias militars, els professors que componen els tribunals han rebut més de 11,000 recomenacions.

Aquí tenen ben marcat el pervenir de la nació si las coses van seguint com fins ara. No hi haurà més que quartels y convents: no hi haurà més que sopas y ranxo.

El que no 's fassí militar se farà frare.

Segons sembla se tracta d'erigir un monument al Cid.

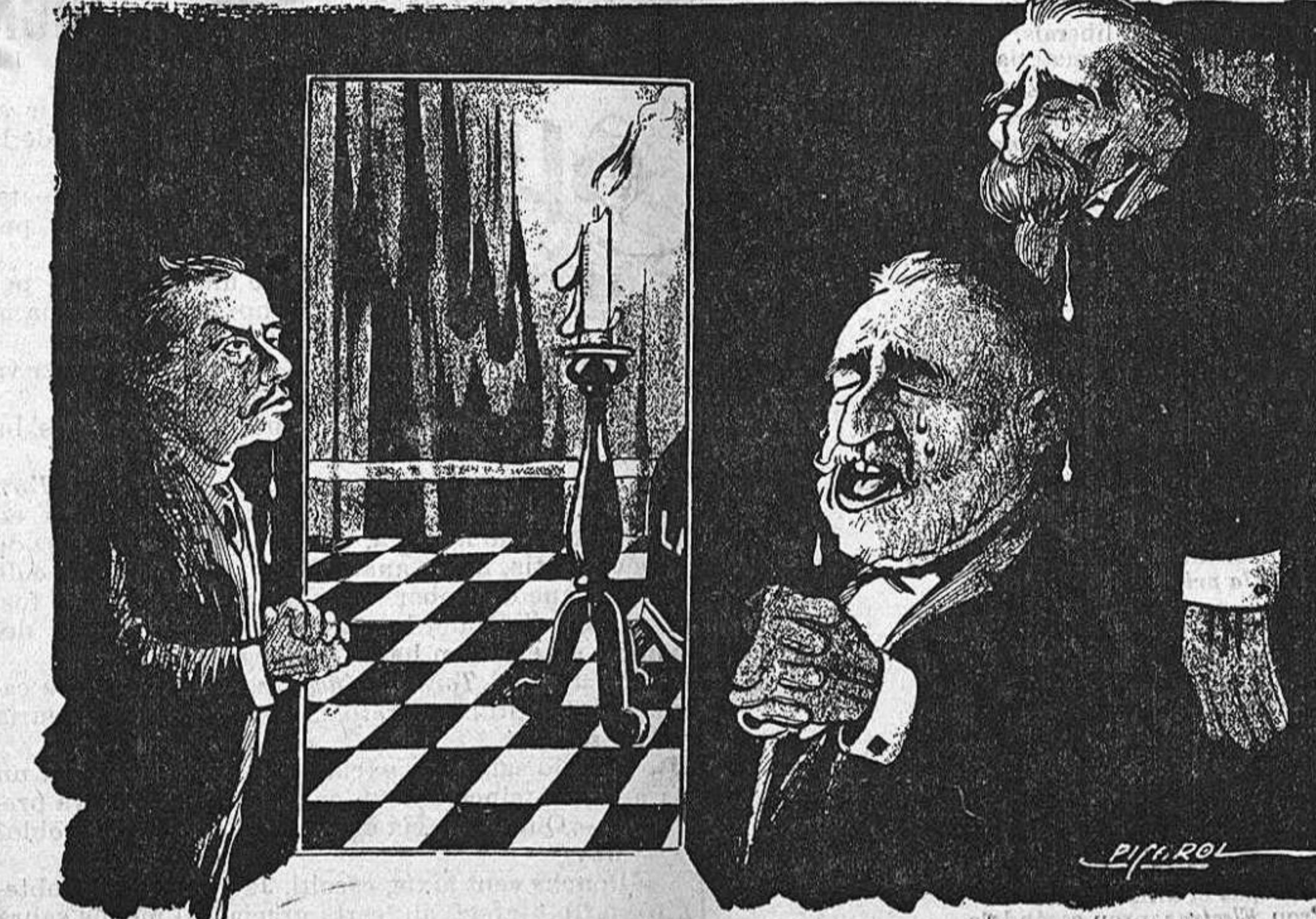
L'hèroe de la llegenda castellana, que, segons aquesta afirma, fins després de mort guanyava les batalles.

Las coses deuen haver canviat molt, perque nosaltres fins després de mors prenguem la decisió d'erigir monuments als héroes legendaris!

Un detall parlamentari:

Parla en Bergamín y diu:

Cantantli las absoltas

Ha mort la pobla Dinastía...
La Dinastía de paper...

—Claro está que no entiendo prejuzgar el asunto: es demasiado peligroso, y la gente siempre juzga mal á los hombres públicos.

En Nocedal, ficantli basa:

—Como á las mujeres públicas.

Si jo hagués sigut president, hauria tocat la campaneta y li hauria dit:
—Sacrístán: que te calles!

Convit per convit.

El bisbe de Huesca, l'día de Corpus va enviar al general gobernador de la piazza un gran manat de ciris y un paperet que deya aixís:

«El obispo de Huesca B. L. M. al gobernador militar, y le envía la adjunta cera por si, con la oficialidad, desea honrarse assistiendo á la procesión para dar público testimonio de su fe.»

El general y 'ls jefes y oficiais de la garnició per no pecar de desatents assistiren á la professió de Corpus.

Pero vuit días després, un carro militar se detrau á la porta del Palau episcopal y 'l carreter era portador de un paperet aixís concebut:

«El señor gobernador militar de Huesca B. L. M. al señor obispo, y le envía esos fusiles por si, con el clero y Seminario, quieren asistir al tiro al blanco que tendrá la garnición y dar público testimonio de su puntería.»

Naturalment ni 'l bisbe, ni cap dels seus familiars van acceptar l'invitació.

Si aquells fusells haguessin hagut de servir pera fer foc als liberals, indubitablement no s'ho haurien fet dir dugs vegadas.

—No 's sembla?

A LO INSERTAT EN L'ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA.—*Es-ti-ma-va.*

2. ANAGRAMA.—Nota—Tona—Tano.

3. GEROGLÍFICH.—Com mes caminas mes te cansas.

XARADA

No sé perque 'ns hem d' *hu dos-terça-quarta* ni pels més diminuts ni pels grans més.

Fé molt *primera-cinch* ó al menos tonto posar-se á renegar y á capfarcs per la pérdua d'un *quart-invera* ó á voltas perque la Parca impia, criminal

s'ha endut al únic duenyu del carinyo sortit del fons del cor acompañat.

Qui al meditar seré, sens prejudicis no veu que rés se cura patejant?

Y qui, aixó es lo extrany, se 'n emancipa ben bé de la rutina de *total*?

Quant es deuen trobar tal com jo 'm trobo veient l'anacronisme y no acertant

á contenir la onada sempre tòmbola de bils que no 'ns deixa sossegar...

J. COSTA POMÉS

MUDANSA

Es casa gran, lo *tot* ab *a*.

Dintre de l'any hi ha 'l *tot* ab *e*.

Inglés *n' es*, la *tot* ab *i*.

Es gran castell, lo *tot* ab *o*

y hermita, fant *total* ab *u*.

JOAN CATAU

TARGETA

M. VILA

DENIA

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas el titol d'una.

PACO ALEGRIA

GEROGLÍFICH

Caballers: Un cassanench, Un calisay, A. Cararach, R. O., Un gomós, y Gervasi del Putxet: No val la pena.
Caballers: Juan Roura, Juan Cassi, y Tancriler: Prou, homes prou!... Ab molt gust.

Caballer: Joseph Solsona: No 'm sembla bé publicarlos.—J. Romani C.: No 's sabem donar de cops de mà. Aixó de la venjança no ho insertem en bé de la senyoreta.—L' Avi Riera: Està milló que la Terra baixa de 'n Guimerà.—F. P. Valdés: Non c'è male.—Pins y Rotres: Aixó, més que pastoril, es en alt grau infantil.—Angel Carrater: Es cert, en el mont tot es fals, tot es mentida. Fins sembla mentida que s'escriquin coses tan falsas com aquestas qu'envia.—D. Valentí Romeu: Alegres y febres, no son consonants. Y de coses així... demà.—F. S., J. F., J. C., R. S., J. P., Rempanar, y P. S.: No 's es possible publicar las cartas que 'ns remeten, per varios motius.

Imprenta LA CAMPANA Y LA ESQUILLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y Cia

(c) Ministerio de Cultura 2005